

УДК 339.9

Кульбіда М.В.

аспірант кафедри міжнародних економічних відносин і бізнесу,
Національний авіаційний університет

РОЛЬ СВІТОВОГО БАНКУ У СУЧАСНІЙ СВІТОВІЙ ЕКОНОМІЦІ

У статті досліджується становлення та розвиток міжнародних фінансових інституцій, які входять до Групи Світового банку, а також їх роль у сучасній світовій економіці у світлі сучасних викликів та процесів у світовому господарстві та міжнародних економічних відносинах. Визначено, що незважаючи на те, що міжнародні фінансові інституції Групи Світового банку наразі втратили свою провідну позицію, вони продовжують займати центральне місце у світовій фінансовій «архітектурі», зокрема у сфері соціально-економічного розвитку, які у разі глобальних потрясінь здатні надати суттєву фінансову, технічну та аналітичну допомогу країнам, що розвиваються, що використовується насамперед для залучення капіталу та спрямована на зменшення бідності у відповідності до ustalених та прозорих принципів. Водночас підкреслюється, що ці інституції мають реформувати власні внутрішні механізми та методи діяльності з тим, щоб бути здатними ефективно виконувати свої функції, зокрема, у країнах з тенденцією регіоналізму, на прикладі Східно-Азійського регіону. Зазначається, що більш тісне співробітництво між інституціями Світового банку та регіональними фінансовими інституціями є корисним та взаємовигідним передусім у сфері обміну знаннями, досвідом та інформацією.

Ключові слова: Група Світового банку, Світовий банк, світова фінансова архітектура, Азійський банк інфраструктурних інвестицій, МФО.

РОЛЬ ВСЕМИРНОГО БАНКА В СОВРЕМЕННОЙ ГЛОБАЛЬНОЙ ЕКОНОМИКЕ

Кульбіда М.В.

В статье исследуется становление и развитие международных финансовых институций, которые входят в Группу Всемирного банка, а также их роль в современной мировой экономике в свете современных вызовов и процессов в мировом хозяйстве и международных экономических отношениях. Определено, что несмотря на то, что хотя международные финансовые институции Группы Всемирного банка на сегодня утратили свою ведущую позицию, они продолжают занимать центральное место в глобальной финансовой архитектуре, в частности, в сфере социально-экономического развития, которые в случае глобальных потрясений способны предоставить существенную финансовую, техническую и аналитическую помощь в целях стабилизации и предоставляет займы с привлечением заемных средств развивающимся странам для программ капиталовложений, и которые направлены на снижение уровня бедности в соответствии с устоявшимися и прозрачными принципами. В то же время, подчеркивается, что эти институции должны реформировать собственные внутренние механизмы и методы деятельности с тем, чтобы быть способными эффективно исполнять свои функции, в частности, в странах с тенденцией регионализма, на примере Восточно-Азиатского региона. Отмечается, что более тесное сотрудничество между институциями Всемирного банка и региональными финансовыми институциями является полезным и взаимовыгодным, в первую очередь, с точки зрения обмена знаниями, опытом и информацией.

Ключевые слова: Группа Всемирного банка, мировая финансовая архитектура, Азиатский банк инфраструктурных инвестиций, МФО.

THE ROLE OF THE WORLD BANK WITHIN CURRENT WORLD ECONOMY

Kulbida Maksym

The article explores the establishment and development of the World Bank Group, as well as their role within the current global economy in light of current challenges and processes in the global economy and international economic relations especially nowadays. Although the World Bank has recently lost its monopoly due to the appearance and intensification of regional financial institutions, in particular Asian Infrastructure Investment Bank, it continues maintaining a central role in world economic architecture, in particular as regards social and economic development, insofar it remains a prominent and vital source of financial and technical assistance to developing countries around the world and remains a leader both in the development and implementation of standards and in the accumulated experience in the field of socio-economic development in the UN system. In addition, the World Bank is one of the largest international financial organizations in both the number of member states and the volume of assistance provided. The World Bank Group are able to provide, in case of the global volatility, significant financial, technical and analytic assistance provides leveraged loans to developing countries for capital programmes and aims to reduce poverty in accordance with constant and transparent mechanisms. At the same time, it is emphasized that said institutions should reform their own internal mechanisms and working methods in order to be able to effectively fulfil their mandate, for instance in East Asia region. A multi-purpose discussion of the bank's mandate and its strategic goals in the context of challenges that may arise in the future, including the financial crisis and climate change,

should become an important part of reforming. The need for reform is also the principles and mechanisms for appointing personnel to the highest positions within the World Bank to ensure their openness and transparency. It is posited that more in-depth cooperation between the institutions under the World Bank Group and regional financial institutions is useful and mutually beneficial first of all as regards exchange of knowledge, the experience, and information.

Keywords: the World Bank Group, global financial architecture, Asian Infrastructure Investment Bank, IFIs.

Постановка проблеми. Питання визначення ролі Світового банку у вирішенні глобальних проблем та його ефективності є надзвичайно актуальним, особливо в умовах глобалізації та великої асиметрії між розвинутими країнами та країнами, що розвиваються.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Серед вітчизняних науковців, що досліджували роль та місце міжнародних фінансових організацій, у тому числі Світового банку, варто виділити, зокрема: Клименко К.В., Кожухову Т.В., Колосову В.П., Сведенцова В.Л., Сіденко С.В. та ін. Питаннями пов'язаними з ефективністю та реформуванням даної організації займалися такі зарубіжні вчені: А. Бхаттагарія, М. Ван Гуллебуш, К. Моак, Дж. Стігліц, М. Парк, Х. Харас, М. Уон та ін.

Однак, незважаючи на значну кількість робіт щодо ролі та ефективності діяльності Світового банку, дотепер немає єдиного уявлення про характер та специфіку діяльності Світового банку у сучасній світовій фінансовій архітектурі та у межах національних економік. Дослідження підходів та ролі даних МФО є дискусійним серед спеціалістів, що займаються вивченням світового господарства та міжнародних економічних відносин.

Постановка завдання. Метою даного дослідження є визначення ролі Світового банку у сучасних реаліях та аналіз цілей та напрямів діяльності як Міжнародного банку реконструкції та розвитку так і Міжнародної асоціації розвитку та виникнення нових фінансових інституцій у інших частинах світу з схожою діяльністю, зокрема Азійського банку інфраструктурних інвестицій.

Виклад основного матеріалу. Передусім необхідно зазначити, що Світовий банк відрізняється від Групи Світового банку тим, що до нього входять лише дві інституції – Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР) та Міжнародна асоціація розвитку (МАР), у той час коли Група Світового банку включає ще три інституції: Міжнародну фінансову корпорацію (МФК), Багатостороннє агентство гарантування інвестицій (БАГІ) та Міжнародний центр з урегулювання інвестиційних спорів (МЦУІС) (табл. 1).

Світовий банк є одним із головних стратегічних інвесторів для багатьох країн світу та залишається лідером як у питанні розробки та втілення стандартів так і за накопиченим досвідом у сфері соціально-

економічного розвитку у системі ООН [1, с. 176]. Крім цього, Банк є однією з найбільших міжнародних фінансових організацій як за кількістю членів так і за обсягами наданої допомоги.

У широкому розумінні, діяльність Світового банку зосереджена навколо трьох центральних тем, які охоплюють зміцнення економіки для досягнення стабільного соціально-економічного зростання у країнах, що розвиваються та які відповідають *Цілям сталого розвитку на 2016-2030 року (The 2030 Agenda for Sustainable Development)*, що були затверджені Генеральною Асамблеєю ООН. Заходи у межах першої теми зосереджуються на відновленні соціального та економічного зростання у країнах, що розвиваються. Завданням заходів, зосереджених навколо другої теми, є досягнення цілей та завдань сталого розвитку, зокрема подолання бідності та голоду, доступу до медичного обслуговування та забезпечення здорового способу життя, загального доступу до освіти, гендерної рівності та інше. Заходами в межах третьої теми є активізація дій відповідно до цілей *Паризької кліматичної угоди*, а саме зменшення викидів у навколишнє середовище, переорієнтація та перехід на альтернативні види енергетики та інше. Це підтверджує важливу роль даної організації в наданні допомоги країнам, що розвиваються та найбіднішим країнам світу.

В основу діяльності МБРР покладено дві стратегічні цілі: сприяння соціальним покращенням на користь найбіднішого населення в країнах, що розвиваються та фінансування інвестицій, спрямованих на економічне зростання. Засобами досягнення названих цілей є насамперед надання позик, гарантій, продуктів управління ризиками та експертних консультацій країнам з середнім та низьким рівнем доходів, а також координація заходів щодо виконання регіональних та глобальних завдань.

Програми структурної перебудови МБРР охоплюють підтримку окремих реформ економічної політики, насамперед спрямованих на зменшення диспропорцій у зовнішній торгівлі, скорочення бюджетних дефіцитів або інфляції. Такі заходи, як приватизація державних підприємств, скорочення державних видатків, плаваючий валютний курс, а також експортоорієнтована політика, сприяють залученню іноземних інвестицій,

Таблиця 1. Роль та основні напрями діяльності Групи Світового банку

	МБРР	МАР	МФК	БАГІ
РОЛЬ	Допомагають у здійсненні інституційних, правових та регулятивних реформ		Стимулює розвиток приватного сектора	Зменшує політичні інвестиційні ризики
КЛІЄНТИ	Країни, що розвиваються	Найбідніші країни	Приватні компанії в країнах-членах	Іноземні інвестори в країнах-членах
НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ	- кредити - технічна допомога - консультації	- безвідсоткові кредити - технічна допомога - консультування	- довгострокові кредити - управління ризиками - консультаційна допомога	- страхування політичних ризиків
МЦУІС – міжнародний арбітраж, у якому розглядаються суперечки між іноземними інвесторами і країнами-реципієнтами за бажанням та згодою обох сторін				

Джерело: побудовано автором на основі даних Світового банку

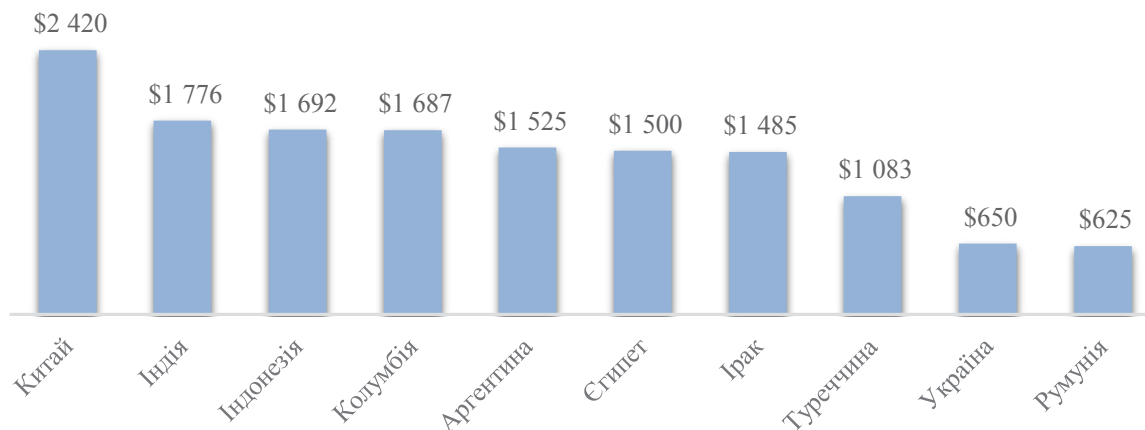

Рис. 1. Топ-10 країн позичальників МБРР станом на початок 2018 року, млн. дол. США

Джерело: побудовано автором на основі даних Світового банку

розвитку малого та середнього бізнесу, зростанню сукупного доходу в країні, підвищенню конкурентоспроможності та удосконаленню грошово-кредитної політики [2, с. 19].

Особливість МБРР полягає у тому, що він надає кредитування конкретних об'єктів (транспорту, зв'язку, енергетики) на основі їх відбору, а його кредити покривають у середньому лише близько 30% загальної вартості проектів.

Отже, проекти, яким Банк надав підтримку, отримували також фінансування з інших джерел – від урядів власних країн, багатосторонніх фінансових та експортно-кредитних інституцій, що безпосередньо фінансують купівлю товарів і послуг, а також з приватних джерел, зокрема від комерційних банків.

Водночас кредити Світового банку далеко не завжди спрямовуються на допомогу країнам, які дійсно їй потребують. Оскільки залучення кредитів від МБРР є набагато вигіднішим за отримання кредитів з інших джерел, великі та стабільні економіки, зокрема Китай та Індія, отримали значний обсяг допомоги, залишивши тим самим осторонь країни, що дійсно потребують комплексної допомоги з боку Банку, а також позбавивши Світовий банк можливості спрямовувати кошти в інші сфери діяльності чи збільшити частку кредитів, що надає МАР (рис. 1).

МБРР отримує щорічний дохід за рахунок прибутку на власний капітал і невеликої маржі за наданими позиками, що дає організації можливість покривати операційні витрати, поповнювати резерви з метою зміцнення фінансового потенціалу, а також забезпечувати щорічне відрахування коштів до бюджету МАР, що є найбільшим багатостороннім джерелом пільгового фінансування найбідніших країн світу та головним інструментом досягнення в цих країнах двох взаємопов'язаних цілей Світового банку [3, с. 17].

Пільгове фінансування МАР на цілі розвитку в формі кредитів, грантів, гарантій стимулює зусилля країн в сфері прискорення темпів економічного розвитку, скорочення масштабів бідності та поліпшення умов існування найбіднішого прошарку населення. Хоча МАР формально вважається незалежною від МБРР, оскільки має самостійний Статут і фінансову базу, проте фактично є фондом фінансових ресурсів,

яким керує МБРР. Зокрема, ці організації мають спільний персонал та штаб-квартиру, а також здійснюють проекти у відповідності до однакових стандартів. МАР надає допомогу найбіднішим країнам світу шляхом безвідсоткових кредитів та грантів. Такі позики підлягають поверненню протягом 25-40 років. Для визначення бідних країн, які можуть розраховувати на допомогу від даної інституції використовується два критерії: розмір ВВП на одну особу не перевищує 1305 дол. США. та некредитоспроможність країни, що унеможливило доступ до інших джерел фінансування та залучення коштів на ринкових умовах [2, с. 22] (рис. 2).

Наразі МБРР нараховує 189 країн-членів, а МАР – 173 країни-члена. У 2017 році, Світовий банк (МБРР/МАР) надали допомогу у розмірі 42,1 млрд. дол. США для країн-членів у вигляді кредитів, позик, грантів та гарантій (рис. 3).

Таким чином, з одного боку, кредитні механізми, що використовує у своїй діяльності МБРР є значно привабливішим та дешевшим порівняно з відсотковими ставками на міжнародному ринку, чим користуються великі економіки світу. Так, Китай залучає фінансування від Банку під 3,5% річних на 10 років, у той час як Індія під 7,7% річних. З іншого боку, кредитні механізми, що використовується у рамках кредитування МАР, надаються країнам-позичальникам під нульовий відсоток за умови сплати лише адміністративних витрат. Водночас рішення щодо виділення такого кредиту, а також координація коштів, що надходять до фонду організації, більшою мірою, залежить від основних донорів, які, зазвичай, представлені розвиненими країнами. Інколи, це породжує труднощі у роботі організації, оскільки донори можуть відмовити у наданні кредиту країнам-позичальникам, у яких політичний режим або політика не відповідає баченню країн-донорів.

Крім цього, Світовий банк дещо втратив свою провідну роль у країн, що розвиваються, що зумовлено насамперед швидким розвитком кредитування через приватні інститути, а також появою регіональних кредитних установ, що здійснюють кредитування країн для покращення соціально-економічного розвитку, зокрема так званого «нового Світового банку» під егідою Китаю, а саме Азійського банку інфраструктурних інвестицій, діяльність якого хоча і зменшує провідну

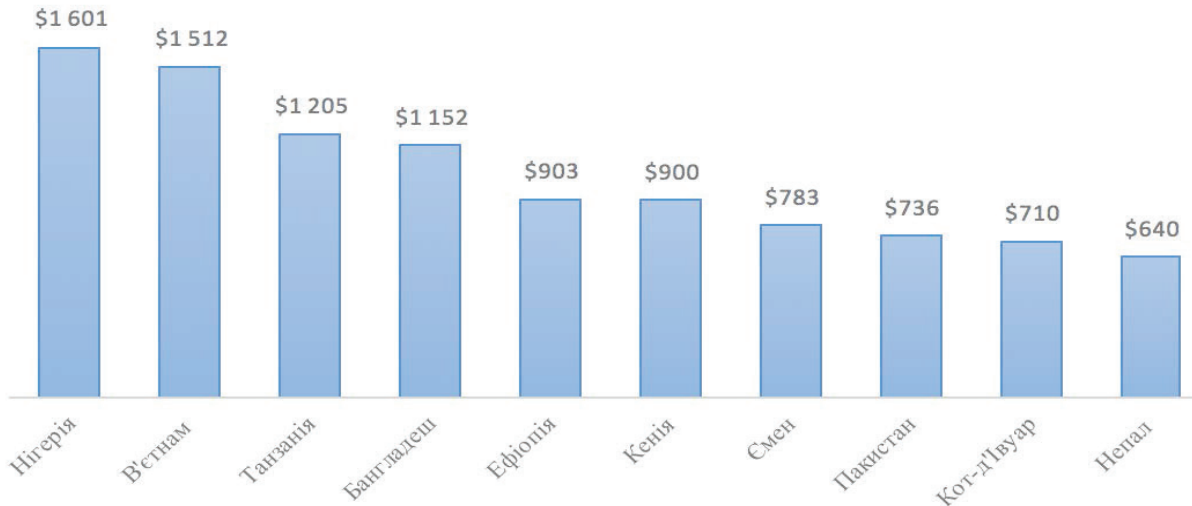

Рис. 2. Топ-10 країн-позичальників МАР станом на початок 2018 року, млн. дол. США

Джерело: побудовано автором на основі даних Світового банку

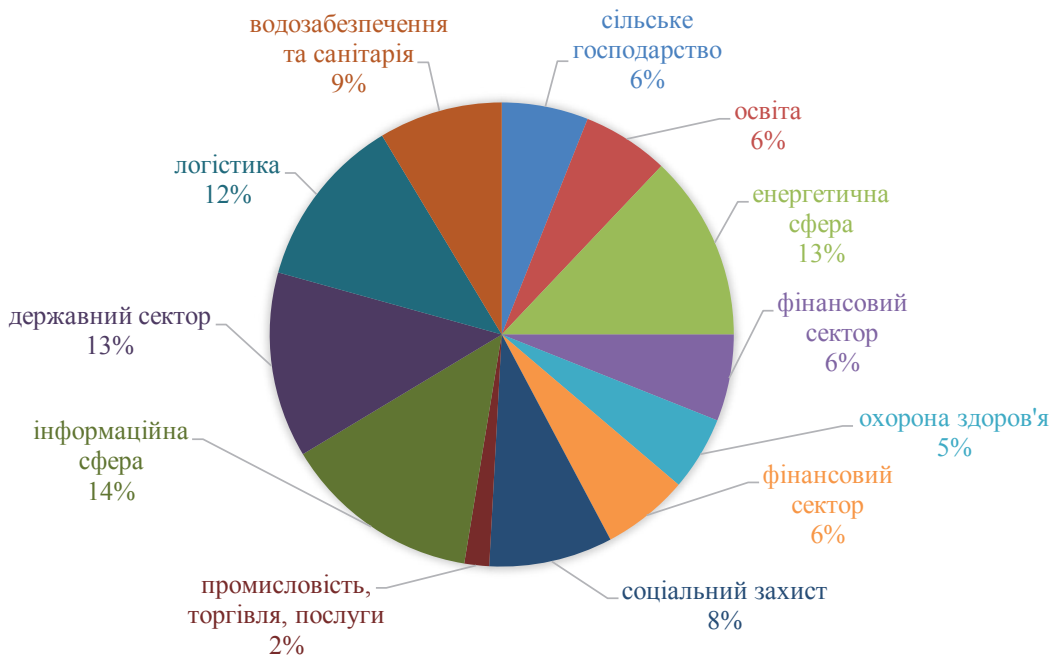

Рис. 3. Кредитування МБРР та МАР за секторами у 2017 році, %

Джерело: побудовано автором на основі даних МБРР та МАР

роль Світового банку як головної міжнародної фінансової організації у сфері соціально-економічного розвитку, однак наразі неспроможна його замінити.

На думку Бхаттачарія А., підхід Світового банку повинен адаптуватися до глобального плану дій, зокрема, Банк потребує зміни щодо вирішення соціально-економічних проблем у країнах-позичальниках. Тобто, діяльність Групи Світового банку повинна здійснюватися не окремими інституціями та не щодо окремих проектів, а шляхом застосування комплексного підходу, який повинен включати залучення різних інституцій Групи Світового банку, зокрема МБРР, МАР та МФК, щодо управління та ведення своєї діяльності та політики у певній країні. Такий підхід

має забезпечити прийняття більш ефективних рішень щодо розподілу ресурсів. З одного боку, секторальний підхід дозволить оцінити вплив здійснюваної політики щодо Цілей сталого розвитку. З іншого боку, диференціація підходів за групами країн відносно ВВП дозволить визначити потреби та галузі, куди повинні залучатися інвестиції [4].

Світовий банк повинен бути флагманом щодо підтримки країн, що розвиваються, сприяти їх соціально-економічному зростанню та надавати більш значну допомогу у боротьбі з бідністю. У рамках поставлених задач Банк має декілька пільгових кредитних ліній для країн, що потребують такої допомоги, а також надає гранти та технічну допомогу.

На думку Дж. Стігліца, Світовий банк потребує реформування. Перша стадія реформ повинна бути спрямована на збільшення частки голосів для країн Африки в Раді Банку, а також більш активне залучення країн, що розвиваються, до процесу прийняття рішень. Друга стадія реформ має передбачати перерозподіл квот, які повинні встановлюватися із врахуванням трьох факторів: станом економіки країни, часткою внесків у діяльності Банку та обсягами запозичень [5].

Крім цього, важливою складовою реформування має стати багатостороннє обговорення мандату Банку та його стратегічних цілей в контексті викликів, що можуть виникнути в майбутньому, зокрема фінансова криза та зміна клімату.

Потребують реформування також принципи та механізми призначення персоналу на найвищі посади у рамках Світового банку з метою забезпечення їхньої відкритості та прозорості.

Діяльність Світового банку відносно таких галузей як охорона здоров'я та навколишнє середовище має більш активно координуватися та узгоджуватися із політикою країн-членів та стандартами відповідних міжнародних організацій.

До того ж, створення «нового Світового банку» під егідою Китаю означає відхід цієї країни від своєї стриманої позиції підтримки «Вашингтонського консенсусу» та перехід до більш активної участі у формуванні нової світової фінансової архітектури. Так, в рамках «нового Світового банку» створено не тільки Новий банк розвитку БРІКС, але і ще одну установу, а саме Азійський банк інфраструктурних інвестицій (АБІІ), діяльність якого спрямована на реалізацію інфраструктурних проектів у країнах Азії. Це створює загрози подальшій глобальній ролі та затребуваності ресурсів від Світового банку, не тільки в країнах Східної Азії, але і в країнах Африки, Азії та Латинської Америки [6, с. 332].

Так, станом на вересень 2018 року, членами АБІІ є 68 країн, з яких 24 – неазійські країни. Крім того, фінансування проектів АБІІ стрімко зростає, для порівняння у 2016 році було профінансовано 8 інфраструктурних проектів на загальну суму 1,7 млрд. дол. США, тоді як у 2017 році – 23 проекти на загальну суму 4,3 млрд. дол. США. Наразі такі суми виглядають дуже незначними у порівнянні з фінансуванням від Світового банку чи Азійського банку розвитку (АБР).

Можна стверджувати, що поява АБІІ за ініціативи Китаю, спричинена передусім небажанням західних країн, зокрема США, реформувати існуючі МФО, а саме МВФ, Групу Світового банку та АБР, щоб дозволити найбільшим країнам, що розвиваються, відігравати помітнішу роль у управлінні даними організаціями. Наприклад, *Група-7* складає понад 60% всіх акцій та права голосу у зазначених організаціях, а самі організації неодноразово були звинувачені в обслуговуванні інтересів західних країн, а не тих країн, які дійсно потребували допомоги.

Крім цього, багато країн регіону не в змозі реалізувати свій потенційний рівень економічних можливостей із-за слабо розвинутої інфраструктури, починаючи від джерел енергії до транспортних систем. Ресурсів Світового банку та АБР було недостатньо для задоволення потреб регіону. Це одна із причин, чому велика кількість країн одразу вступила до новоствореного АБІІ.

Хоча новостворений банк відкрито не позиціонує себе у якості конкурента Світового банку, багато експертів відзначають його політичну складову. Так, на думку експертів, за задумом китайської сторони, АБІІ повинен зайняти ключове місце у регіоні, при цьому приватні інвестиційні банки насамперед будуть співпрацювати з АБІІ, а не з АБР та Світовим банком у межах інфраструктурних проектів «Один пояс – Один шлях». Водночас, Китай позиціонує АБІІ як азійський банк, 75% капіталу якого належить країнам регіону.

Враховуючи нові реалії, Світовий банк почав налагоджувати співпрацю з АБІІ на основі принципу використання «сильних сторін інституціонального характеру і порівняльних переваг для реалізації взаємної вигоди».

Першим кроком формалізації взаємовідносин АБІІ з Світовим банком стало підписання *Рамкової домовленості щодо спільного фінансування проектів*. У межах домовленості були визначені основні параметри спільного інвестування проектів між двома інституціями. Так, у 2016 році близько 1,2 млрд. дол. США було направлено на реалізацію спільних з Світовим банком проектів. Важливість такого партнерства підкреслюється масштабним вкладом Групи Світового банку в усунення глобального дефіциту інфраструктурних інвестицій. Протягом 2014-2015 фінансових років Група Світового банку вклала близько 19 млрд. дол. США в реалізацію інфраструктурних проектів. Крім того, планується не тільки нарощувати обсяг фінансування за рахунок збільшення портфелю МФК та БАГІ, але також і активно залучати кошти та використовувати досвід інших банків та приватних інвесторів, зокрема за допомогою *Глобального інфраструктурного механізму (Global Infrastructure Facility)*. Цей механізм було створено Світовим банком за підтримки *Групи-20*, як важливий елемент, що доповнює роботу *Групи-20* щодо залучення приватних інвестицій в інфраструктуру.

У рамках реалізації спільних домовленостей між Світовим банком та АБІІ спільно фінансують проекти на суму близько 13,8 млрд. дол. США у таких галузях як транспорт, водо- та енергозабезпечення у країнах регіону. При цьому згадані домовленості передбачають не тільки виділення коштів двома інституціями, але здійснення Світовим банком підготовчих та контролюючих функцій відповідно до внутрішньої політики та процедур в таких галузях як державні закупівлі, охорона навколишнього середовища та надання соціальних гарантій.

Таким чином, поява та активізація регіональних фінансових інституцій, таких як АБІІ, позбавляє монопольного становища МФО, які домінували у післявоєнному світовому економічному просторі. Зокрема, рішення багатьох азійських країн долучитися до АБІІ, судячи з усього, обумовлене тим, що вони принаймні частково втратили довіру до МВФ та Світового банку після Азійської фінансової кризи 1997-98 років. Водночас участь азійських країн у програмах кредитування у рамках АБІІ, збільшить вірогідність того, що вони прямо чи опосередковано підпадуть під вплив Китаю [7, с. 59].

Виникнення нових регіональних фінансових інституцій, зокрема АБІІ змусила змінити підхід Світового банку та АБР у регіоні. Так, Світовий банк та АБР почали більш детально вивчати та аналізувати специфіку країн стосовно надання кредитів та реалізації проектів. Водночас АБІІ має визначитися з першочер-

говими проблемами, які необхідно вирішити, зокрема встановити першочерговість фінансування інфраструктурних проєктів. Створення АБП означає, що Світовий банк – домінуючий гравець в сфері кредитування розвитку – тепер має азійського партнера. Хоча ці дві інституції прагнуть забезпечити глобальну фінансову стабільність та сприяти економічному зростанню в країнах, що розвиваються, вони також активно просувають національні інтереси та політичні світогляди своїх найвпливовіших членів. Хоча подібність між АБП та Світовим банком очевидна, з точки зору характеру діяльності, Світовий банк асоціюється із західною допомогою та зусиллями щодо поширення ліберальної демократії та їх власних інституційних структур.

Офіційна позиція Китаю щодо необхідності створення нової інституції пояснюється наміром покрити існуючий дефіцит фінансування розвитку проєктів щодо покращення інфраструктури тому, що існуючі банки розвитку не можуть задовольнити такі потреби даного регіону, зокрема АБР може акумулювати близько 160 млрд. дол. США, у той час коли Світовий банк – близько 223 млрд. дол. США. АБП наразі акумулює 50 млрд. дол. США, що навряд зможуть повністю задовольнити потреби регіону. Крім того, АБР та Світовий банк мають більш широку сферу діяльності, починаючи від навколишнього середовища закінчуючи гендерною рівністю, водночас діяльність АБП пов'язана винятково з реалізацією інфраструктурних проєктів [8].

Однак, аналізуючи причини створення даного банку, необхідно зазначити ще одну – геополітичну. Хоча Китай міг посилити свою участь у діяльності наявних МФО, повільне реформування цих інституцій, відсутність значного впливу щодо прийняття рішень (у Світовому банку домінує США, а у АБР – Японія), а також значне економічне зростання та збільшення амбіцій Китаю бути провідною країною не тільки у регіоні, але й у світі, а також ідея реформування існуючої світової фінансової архітектури, стали важливими першопричинами щодо створення нової фінансової інституції за ініціативи Китаю [9, с. 85-86].

Таким чином, стрімкий розвиток країн з формуючими ринками, особливо Китаю, посилення процесів регіона-

лізму, зокрема у Східній Азії, починають видозмінювати світовий економічний та політичний порядок. Поява нових фінансових інституцій, зокрема АІІВ може слугувати стимулом для ефективного реформування наявних фінансових організацій, зокрема Світового банку та сприяти більш тісній співпраці між розвиненими країнами та країнами, що розвиваються. Наразі нові регіональні механізми неспроможні конкурувати з глобальними МФО насамперед із-за відсутності достатнього досвіду та обмеженості ресурсів, а також через непрозорі механізми надання коштів країнам-членам [10].

Висновки. Світовий банк, створений у 1944 році задля реконструкції післявоєнної Європи, в подальшому зазнав значних трансформацій, обумовлених необхідністю підвищити ефективність своєї діяльності. Наразі Світовий банк зіткнувся з цілою низкою проблем та викликів, які виникли в контексті нових реалій у світовій економіці, таких як регіональні кризи, збільшення кількості країн-позичальників, регіоналізм, глобалізація економіки, дерегуляція фінансових послуг, а також швидкий розвиток новітніх технологій.

Попри процеси регіоналізації, зокрема, у Східній Азії, Світовий банк продовжує відігравати значну роль у цьому регіоні, що пов'язано насамперед із стрімким економічним розвитком країн регіону, а також зважаючи на необхідність посилення допомоги та захисту населення, особливо найбільш вразливого. Діяльність Світового банку направлена насамперед на боротьбу з бідністю та покращення соціально-економічного стану у країнах регіону. Водночас, оскільки економічний розвиток стимулює створення все більшої кількості інфраструктурних об'єктів, фінансові можливості Світового банку не в змозі самостійно задовольнити потреби залучення інвестицій на розбудову інфраструктури, особливо в країнах Азії. Нові механізми та організації, що створені у регіоні, є тим додатковим джерелом фінансування, які здатні хоча б частково покрити потреби інвестування в об'єкти інфраструктури, а отже, стимулювати економічний розвиток країн регіону. Більш тісна співпраця регіональних фінансових інституцій з Світовим банком є взаємовигідною та корисною насамперед у сфері обміну знаннями, досвідом та інформацією.

1. Сіденко С.В. *Неекономічні чинники світового економічного розвитку : монографія.* Київ : Аврора-Прінт, 2011. 234 с.

2. Клименко К.В. *Зарубіжний досвід співробітництва з Міжнародним банком реконструкції та розвитку і Міжнародною асоціацією розвитку.* Наукові роботи НДФІ, 2017. Вип. 1. С. 16-40.

3. Кожухова Т.В. *Фінансування Світового банку проєктів розвитку в Україні.* Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Економіка і менеджмент, 2016. Вип. 15. С. 17-20.

4. Bhattacharya A. and Kharas H. *A New Global Agenda: Implications for the Role of the World Bank.* URL: <https://www.brookings.edu/research/a-new-global-agenda-implications-for-the-role-of-the-world-bank>.

5. Stiglitz J. *The Stiglitz Report: Reforming the International Monetary and Financial Systems in the Wake of the Global Crisis.* New York and London: The New Press, 2010. 239 p.

6. Могхалу К.Ч. *Бреттон-Вудс, Запад и все остальное. Бреттон-Вудс. Следующие 70 лет: сборник статей.* Москва : Международные отношения, 2017. С. 324-333.

7. Сведенцов В.Л. *Новые международные региональные банки развития. Мир новой экономики, 2017.* Вып. 1. С. 55-59.

8. Park M. *China-led AIIB as a Gradual Modification of Asian Financial Order: Chinese Strategies to Launch New Financial Institution.* Journal of International and Area Studies. 2017. Vol. 24 (2). P. 57-76.

9. Wan W. *The Asian Infrastructure Investment Bank: The Construction of Power and the Struggle for the East Asian International Order.* – New York: Palgrave Macmillan, 2016. 132 p.

10. Van Hullebusch M. *China's Development Banks in Asia: A Human Rights Perspective.* Contemporary Issues in Human Rights Law. 2018. Singapore: Springer. P. 194-214.

1. Sidenko S.V. (2011). *Neekonomichni chynnyky svitovoho ekonomichnoho rozvytku : monohrafiia [Non-economic factors of world economic development : monograph]*. Kyiv : Avrora-Print. [in Ukrainian].
2. Klymenko K.V. (2017). *Zarubizhnyi dosvid spivrobotnytstva z Mizhnarodnykh bankom rekonstruktsii ta rozvytku i Mizhnarodnoi asotsiatsiiei rozvytku [Foreign experience of cooperation with the International Bank for Reconstruction and Development and the International Development Association]*. *Naukovi roboty NDFI*, 1, 16-40. [in Ukrainian].
3. Kozhukhova T.V. (2016). *Finansuvannia Svitovoho banku proektiv rozvytku v Ukraini [Financing of the World Bank for development projects in Ukraine]*. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Ser.: Ekonomika i menedzhment*, 15, 17–20. [in Ukrainian].
4. Bhattacharya A. and Kharas H. *A New Global Agenda: Implications for the Role of the World Bank*. URL: <https://www.brookings.edu/research/a-new-global-agenda-implications-for-the-role-of-the-world-bank>.
5. Stiglitz J. *The Stiglitz Report: Reforming the International Monetary and Financial Systems in the Wake of the Global Crisis*. New York and London: The New Press, 2010. 239 p.
6. Mohkhalu K.Ch. (2017). *Bretton-Vuds, Zapad y vse ostalnoe [Bretton Woods, the West and everything else]*. *Bretton-Vuds. Sleduiushchye 70 let : sbornyk statei*. Moskva : Mezhdunarodnye otnosheniya. [in Russian].
7. Cvedentsov V.L. (2017). *Novye mezhdunarodnye rehyonalnye banky razvytyia [New international regional development banks]*. *Myr novoi ekonomiky*, 1, 55-59. [in Russian].
8. Park M. *China-led AIIB as a Gradual Modification of Asian Financial Order: Chinese Strategies to Launch New Financial Institution*. *Journal of International and Area Studies*. 2017. Vol. 24 (2). P. 57-76.
9. Wan W. *The Asian Infrastructure Investment Bank: The Construction of Power and the Struggle for the East Asian International Order*. – New York: Palgrave Macmillan, 2016. 132 p.
10. Van Hullebusch M. *China's Development Banks in Asia: A Human Rights Perspective*. *Contemporary Issues in Human Rights Law*. 2018. Singapore: Springer. P. 194-214.

E-mail: kulbidamax@yahoo.com